

РОЗДІЛ І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОРФОЛОГІЇ ТА СЛОВОТВОРУ

Олег Гірняк

ORCID: orcid.org/0000-0002-0339-7467

УДК 811.161.2:81'374

DOI: 10.31558/1815-3070.2023.45.1

ПРОДУКТИВНІ СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ЕТНОФОЛІЗМІВ В СУЧАСНОМУ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

Як відомо, етніміми – це слова, які вживають для позначення етнічних груп, народностей або націй. Вони можуть мати різне походження й відображати різні аспекти культури та історії певного етносу. Етніміми не тільки відображають стереотипні уявлення про інші спільноти, але й впливають на формування самосвідомості й самоідентифікації етнічної групи. Оскільки етніміми експлікують стереотипні уявлення лінгвоспільноти щодо своїх сусідів та уявляють автостереотип, вони є важливим складником мовної картини світу кожного етносу.

Ці деномінації є суттєвим елементом мовної картини світу кожного етносу, оскільки допомагають інтерпретувати світ відповідно до стереотипів мовної спільноти. Стереотипи й асоціації, пов'язані з етнімімами, соціально й культурно конкретизовані. Реалії війни суттєво вплинули на стереотипи української мовної спільноти, що дає змогу стверджувати про мінливість стереотипів. Дослідження способів творення етнімімів показують, що найпродуктивнішими способами їх утворення є суфіксація, усічення, словосполучення, а також є багато оціночних сполук.

Ключові слова: *етнофолізми, етніміми, стереотип, словотвір, етнологістика.*

Кожний народ по-своєму змальовує світ, має власний спосіб його концептуалізації; у кожного етносу є різне уявлення про навколишній світ, про представників іншої культури. «Особистість сприймає і відтворює світ у формі певних меж етнокультурних норм, зазвичай не усвідомлюючи цього. Розуміння цих норм і цінностей відбувається в процесі комунікації з іншими носіями власної мови. У кожному суспільстві виникають стереотипні уявлення – як щодо самих себе, щодо поведінки та традицій в межах свого культурного простору, так і щодо представників іншого мовного і культурного простору» (Pisarkowa 1976). На думку Г. Кардели, «стереотип виступає як універсальна поведінкова модель з детермінованим вибором тактики. На основі положення, що за мовними одиницями перебувають стереотипи та асоціації, можна зрозуміти дію певних культурно-зумовлених уявлень. Під час соціалізації особистість отримує певну «систему координат» з національно забарвленими векторами простору і часу» (Kardela 1988).

Дослідженню етнімімів та, зокрема, етнофолізмів, а також мовної реалізації стереотипів присвячено праці В. Пономаренка (Пономаренко 2018), В. Ліппмана (Lippmann 1997). Г. Патнем (Putnam 1975) в англійській літературі, А. Венцель (Wenzel 1978), У. Квастгоф (Quashoff 1973) у німецькомовній, Є. Бартмінський (Bartmiński 1996), З. Мітосек (Mitosek 1974), К. Пісаркова (Pisarkowa)

в польськомовній, С. Бассай (Бассай 2016), О. Грибок (Грибок 2010), О. Лазарович (Лазарович 2002) в українськомовній та ін.

Сьогодні, з огляду на широкомасштабну агресію РФ, значно активізувалося творення етнофолізмів.

М. Ткачівська зазначає, що «етнофолізми як експресивні етноніми – різновид пейоративної лексики, яка використовується з метою приниження одних націй іншими, що зазвичай має історичне підґрунтя і спрямоване на вразливі місця етносу» (Ткачівська 2021: 242).

Є. Бартмінський стверджував, що «з погляду лінгвістики стереотипи можна досліджувати й описувати як стійкі, повторювані, а не випадкові повідомлення, які закріплюються в колективній пам'яті на рівні конкретики, відповідних лексем» (Bartmiński 1996). Однак новітні етнофолізми засвідчують часткову зміну стереотипних уявлень українців про громадян РФ, що власне й, відображає емоційно-експресивна оцінка, яку транслюють згадані одиниці. Саме на яскраво вираженому оцінному й ціннісному забарвленні стереотипу наголошує J. Panasiuk (Panasiuk 1998).

Лише певною мірою можна погодитися з таким твердженням Л. Завгородньої: «Етнічні стереотипи формуються не на основі особистого досвіду, а запозичуються у тієї етнічної групи, до якої належить людина. При цьому в більшості випадків не піддається обговоренню ступінь відповідності стереотипу істині, оскільки стереотип є відображенням оцінки явища етносом, і людина, в прагненні відповідати установкам групи, будує стратегію своєї поведінки, виходячи з тієї оцінки, яку дає явищу спільність» (Завгородня 2000). Сучасні воєнні реалії постачають «особистий досвід», на основі якого і формуються стереотипні уявлення, які вербалізуються за допомогою відповідних словотворчих засобів. Отже, можна стверджувати наявність у стереотипі як стабілізованих, так і змінних складників.

Мета і завдання. Мета цього дослідження – проаналізувати домінуючі типи творення етнонімів/етнофолізмів в сучасному українському інтернет-дискурсі.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є узуальні та okazionalні етнофолізми, які функціонують у сучасному інтернет-дискурсі. Предмет дослідження – домінуючі типи творення етнофолізмів.

Опис фактичного матеріалу та методів, застосованих у процесі аналізу. Фактологічну базу дослідження сформовано на основі текстів різної стильової належності, розміщених в інтернеті. Також використано дані, які вилучено з Генерального регіонально анотованого корпусу української мови (ГРАК-16). У дослідженні застосовано корпуснобазований метод, описовий метод, елементи етимологічного та кількісного аналізу.

Наукова новизна, теоретична і практична цінність отриманих результатів. Наукова новизна цієї праці полягає в інтерпретації етнічного стереотипу як динамічного конструкту; в залученні до наукового обігу нового лінгвального матеріалу. Теоретичну цінність зумовлює запропоноване розуміння стереотипу як динамічного конструкту, що виявляється в актуальних процесах його вербалізації.

Результати цієї праці мають практичну значущість для лексикографічної практики, оскільки вони надають дані для словників новітньої лексики та уточнення дефініцій у тлумачних словниках української мови.

У сучасних воєнних текстах, зокрема в інтернет-дискурсі, використовується значна кількість етнофолізмів як традиційних, так і новітніх. Так, спостерігаємо активну суфіксальну деривацію від етноніма *москаль*. К. Ленець зауважує, що «в українському словотворі зустрічається стилістична експресивність, яка передає емоції та ставлення людини до оточуючого. Ця особливість мови пов'язана з різноманітними явищами словотворення. Однією з характерних рис дериваційної системи сучасної української загальнонародної мови є наявність великої кількості дериваційних афіксів, що дозволяє автору виразно передавати найтонші відтінки почуттів, переживань та оцінок. Серед цих афіксів виділяються суфікси пестливості, які займають важливе місце: *-к-, -ик-, -ок-, -чик-, -очк-, -ечк-, -ичок-, -очок-, -оньк-, -ат-, -атк-, -иночк-, -иноньк-, -ен-, -енятк-, -инк-, -ичк-, -ушк-, -ун-, -есеньк-, -ісіньк-*. Вони надають первинної почуттєво-оцінної виразності різного ступеня стилістично нейтральним словам. Згрубіло-збільшувальні суфікси виконують важливі лінгвостилістичні функції: *-ищ-, -иськ-, -ак-(-як-), -ук-(-юк-), -ур-(-юр-), -аг-(-яг-), -ань-, -ил-, -ух-, -уг-, -идл-, -уган-, -ущ-, -езн-, -енн-, -ону-*» (Ленець 1978: 19).

Серед суфіксів негативної оцінки – суфікси *-ищ-* та *-иськ-*. Зазвичай, з цими суфіксами пов'язуються відтінки зневажливого, грубого значення слів, що можуть досягати яскраво вираженого несхвалення, осуду та презирства (Сагач 1983: 17). Так, у ГРАК-16 трапляються *бабище, козлище, чортище* тощо. Етноніми, утворені суфіксальним способом, здатні передавати широкий спектр емоційно-експресивної оцінки (несхвальна оцінка, зневага, іронія, презирство, ненависть) (Чабенко 1993: 67). Низку суфіксальних дериватів утворено від етноніма *москаль*.¹ Цікаву лінгвокультурну інформацію містить словник Б.Грінченка: **Моска́ль**, -ля, м. 1) Великороссь. Ном. № 849. **підпускати, підвозити москаля**. Лгать, надувать, обманувать. 2) Солдаты. *Пан постановив оддати Миколу в москалі*. Левиц. І. 3) Сортъ льна, сѣмя котораго не вылуцивается само собой. Полт. 4) Сортъ чесноку. Вас. 204. 5) *Насѣк*. *Pyrrhoc oris apterus*. Вх. Пч. І. 7. Ум. **москалик, москаличок, москальчик**. Ув. **моска люга**. К. Дз. 79. (Грінченко 1958: 447). Дериват *москалюга* став активно уживатися останнім часом: *москалюга (цей дiм був зруйнований, бо москалюга має криві руки і не хоче слухати нікого окрім себе, а тепер всі винні, але не він, це насправді жахливо, бо потім ці діти взамін нічого не отримують*² (Facebook);

¹ Наскільки семантично розбудований етнонімічний термін «москаль» в українській мові, можна судити на основі того, що словник Грінченка подає п'ятдесят шість його значень, форм та відтінків: «Москаленко, Москаленка; москалення, москаленяти; москалик, москаличка; москалів, москалева, москалеве; москалівна, москалівни; москаль, москаля; москальня, москальні; москальство, москальства; москальча, москальчати; москальчик, москальчика; москальчук, москальчука; москалюга, москалюги; москва, москви (тут в етнічному розумінні: «Москаль, що якесь старе залізо продавав і не чув, що жвавий міщанин у чемерці штовхав його: “Москва, москва, чи продаєш залізо?”); москвофіл, москвофіла; москвофільство, москвофільства; москвофільський, москвофільська, москвофільське; Московщина, Московщина, Московщини; московець, московці; московка, московки; московський, московська, московське; московщения».

² У прикладах вживання досліджуваних одиниць збережено орфографію та пунктуацію авторів.

Таки москалюзі щастить на нещастя) як не старайтеся, а дурні отримують по голові від долі (Twitter).

Сучасні тлумачні словники містять дефініції етноніма *москаль*, однак у проаналізованих лексикографічних працях тлумачення не уявляють емоційно-експресивної оцінки. У СУМ 20 наведено приклади контекстуального вживання лише з художнього стилю (СУМ 20 2010).

Лексикографічні джерела не фіксують емоційно-експресивних дериватів *москалице*, *москалисько* та ін. Виявляє словотвірну продуктивність низка суфіксів. Належить зауважити, що етнофолізми *москалице*, *москалисько* не є новітніми дериватами. ГРАК-16 містить такі уживання *А той москалице при всіх її обніма!* (І. Нечуй-Левицький, 1881); *Одного стрільця вже чуть-чуть доганяє Москалисько, гукаючи: — Бросай, бросай!..* (М. Горбовий, 1931). Наприклад, суфікс **-ищ-** — *москалице* (*Чуєш москалице, йди до свого хліва і там спи зі свиньми і вчи їх як жити, добре? Ми самі розберемося. Ваших дурнуватих поради хіба вони прислухаються...* (Twitter)); **-ицьк-** — *москалисько* (*Я ще такого не бачила, щоб москалисько щось путнє робив, серйозно саджати людей за те, що вони патики збирають, бо обіцяний газ стибзили, або не донесли* (YouTube)); **-юк-** — *москалюка* (*москалюкам я ніколи не довірятиму, навіть як мені ангел присниться і скаже вір тільки йому. Тим неробам сатана бог...»* (Facebook); *такого гноблення ми зазнали тільки через вас, тому мовчи москалюко і не хрюкай тут* (Twitter)). Г. Сагач зазначає, що суфікс **-юк-** додають до назв осіб або тварин, він частіше надає негативний відтінок зневажливості, презирства, а іноді навіть лайливості (Сагач 1981: 26); суфікс **-юг-** надає дериватам відтінку зневажливості та презирства (див. про це: Сагач 1981 27).

Як відомо, значення слів із суфіксами **-ик-**, **-ят-** може вказувати на невеликий розмір (Братушенко 1982: 67) та варіюватися залежно від контексту, однак у цьому разі сам етнонім *москаль* має початково негативну оцінку, а додавання зменшувального суфіксу лише посилює зневажання. Наприклад: *що москалицу? Отримав зарплату і не знаєш, на яку водку витратити? Купи шнурок і мило, спершу вмийся потім сплети собі повідок* (Twitter); *Не хвилюйся, москалицу, тут завжди раді тобі. Бачиш скільки зручностей тобі власть наробила, пандуси з гавна і палок то ще квіточки* (YouTube); *знову москалята ображені, бо їх не запросили і мало того, що вони під нейтральним прапором та ще й форма як в бомжів. Вони б з радістю одягли криваво-червоний колір советів, ета ж історія* (Facebook).

Суфікс **-их-** підсилює емоційне забарвлення слів, які виражають презирство, зневажливе ставлення до когось, зазвичай до жінок: *Господи, я вже не витримую, я вже валяюся по підлозі від сміху, ну, що ж ще та тупа москалица могла придумати, як не вибити вікно головою?* (Facebook).

Створюють зневажливу експресивну характеристику суфікси **-н(я)**, **-от(а)**. Як правило, ці суфікси не передають оцінки, однак у цьому разі вирішальну роль відіграє номінація осіб збірними іменниками, аналогічні іменники утворено для називання груп тварин (*москальня як комашня; москалота як голота*). Належить зауважити, що збірність, яку транслює суфікс **-н(я)**, посилює зневажливість,

оскільки: КАЦАП, а, чол., заст. у розм. Зневажлива назва росіянина (СУМ 4: 123). Наприклад: *москальня знову за своє і немає спокою від них, краще б народжувалися німими* (Twitter), *касапня завжди себе веде зухвало, але де ж ваші дітки сидять? Фейсбук і інстаграм і постять фото для амерікі* (Twitter), *де б ви не були всюди ви як фашиня, морок опісля вас і розруха, чи то вголові чи наяву* (Twitter), *русня як завжди пасе задніх, чи то русню пасуть в задню?* (Twitter), *та хто б їх рухав? Росня завжди приходить на сморід і стає ще гірше))) ви думаете вони допомагатимуть? Вони шукають можливості пови***ся* (Twitter), *бабуся завжди говорила, що добра від москалоти чекати не варто. От тепер маєте результат. Прокиньтєся і шукайте мудрості в іншому місці* (Facebook).

Також наявне творення нових слів шляхом усічення частини твірної основи, яке надає негативної оцінки, а також передає зневагу й ненависть: *були царі, секретарі президенти і нічого до доброго не привело каці сидять біля розбитого корита і їдять своє лайно* (Facebook), *ви думаете чого ті моски такі злі, в них забрали еду і толку будуть гризти нігті і нічого не зміниться* (YouTube).

У дослідженому матеріалі спостерігається значна кількість емоційно-оцінних композитів: *москворотий, кривощелепний, узкоязыкий, іноязыкий* тощо. Наприклад: *В Криму занадто багато москворотих тепер, з цим щось треба робити поки не пізно, а ні вже пізно!* (Facebook), *Кривощелепні тепер лепечуть тут своєю неграмотністю, наші блогери і то мудріші за вас і краще знають російську* (YouTube), *узкоязыкі не можуть взяти навіть книжку і прочитати дітям, бо є зомбояцик* (Facebook), *іноязыких за часу голодомору навезли всюди, тепер дякуємо, що ця пухлина виросла завдяки сталіністам* (Facebook). Словотвірна модель: *Москв(а)+о+ротий, Узк(ий)+о+языкий, Ін(ший)+о+языкий*. Етнофолізми створено на основі характеристики особи за мовою, яку вона використовує. Ці одиниці транслюють негативну емоційну оцінку за аналогією до давно існуючих композитів (*жовторотий, чорноротий, криворотий, широкоротий, великоротий, безротий* тощо). Окрім того, композит *кривощелепний* є алюзією до відомого висловлювання кримчанки про іншу будову її щелепи, що заважає їй розмовляти українською мовою.

Активно творять етнофолізми з компонентом *лапоть*: *вам там на болотах добре жити, бо аромат свого гною не чути, лаптеногі зовсім замордовані своїм щасливим життям* (Facebook); *що ці лапте-фашисти нюхають?* (Twitter), *лапте-орки, лапте-самка, лапте-дипломатів, лапте-агентури, лапте-війська*. На думку представників української лінгвоспільноти, *лапоть* як типовий елемент російського народного вбрання є символом злиднів, бідності, безкультур'я, відсталості.

Творення етнофолізму *цапомордий* можна пов'язати з наявною наївною етимологією *кацап* та типовою борідкою представників цього етносу: *цей чинуша цапомордий тепер в раді? Не розумію чому ми настільки тупі??* (Facebook), *у вас там цирк виродків?* (Facebook).

Етнофолізм *Рабсіянє* (*Рабсіянє берить шматки і стелить на дворі, картонки дядя казав просити в ларьках, аж видно які вони радісні* (Facebook)) є

контамінацією раб + росіяни, що уявляє розуміння української лінгвоспільноти про ерефців, які підкорилися тоталітарному режимові.

Частотним у досліджених текстах є використання етнофолізму *орки*, утвореного лексико-семантичним способом. Слово *орки* у багатьох фантастичних творах – це фіктивна раса, яка зазвичай зображується як зловісна і військово орієнтована, а також використовується як презирливе слово для опису людей зі складними чи агресивними характерами (Shiprey 2005.). Сьогодні воно номінує росіян, які проявляють активну проросійську позицію і підтримують дії влади росії. Функціонує також низка дериватів-комполітів: *орко-бомж, орко-вояки, орко-мутанти, орко-бидло*.

Активно в мережі функціонує етнофолізм *свинособаки*, утворений основоскладанням. І компонент *свиня* (2. перен., лайл. Неохайна людина; Непорядна, нечемна, невдячна людина. (СУМ 9: 72)), і компонент *собака* (2. перен., зневажл. Про злу, жорстоку, недобррозичливу і т. ін. людину. Уживається як лайливе слово. (СУМ 9: 430)).

Висновки та перспектива дослідження. Отже, у сучасній лінгвістиці стереотипи розглядають як важливий складник процесу пізнання людиною світу. Як впливає з аналізу досліджуваного матеріалу, стереотипи належить розглядати як динамічні конструкти, які змінюються в синхронії. Саме активні процеси творення етнофолізмів та їхня емоційно-експресивна оцінність у певний часовий проміжок засвідчують зміну стереотипних уявлень лінгвоспільноти. Домінантними способами словотворення етнофолізмів та посилення емоційно-експресивної оцінки є суфіксальний (*москалюга, москалице* та ін.), усічення (*моски, каци* та ін.) та основоскладання (*свинособаки*), лексико-семантичний спосіб (*орки, зомбі*), творення комполітів (*москворотий, кривощелепний, узкоязикий*). Для періоду повномасштабної агресії рф характерні такі способи творення етнофолізмів, як лексико-семантичний, усічення, творення комполітів. Значно активізувалося порівняно з попереднім періодом уживання суфіксальних дериватів, зокрема, від етнофолізму *москаль*.

Дослідження етнонімів та етнофолізмів, їхньої емоційно-експресивної оцінки важливе для лексикографічної практики, зокрема для укладання словників неологізмів.

Література

1. Бассай, С. М. Мовна репрезентація етнокультурних стереотипів у німецькомовному побутовому анекдоті: дис. канд. філол. наук: Запоріжжя, 2016. 457 с.
[Bassay, S. M. Movna reprezentatsiya etnokul'turnykh stereotypiv u nimets'komovnomu pobutovomu anekdoti: dys. kand. filol. nauk: Zaporizhzhya, 2016. 457 s.]
2. Братушенко, Т. Д. «Словотвір зменшено-пестливих розмовних варіантів власних імен». [В:] *Українська мова і література в школі* 1, 1982: 67–68.
[Bratushenko, T. D. «Slovotvir zmesheno-pestlyvykh rozmovnykh variantiv vlasnykh imen». [V:] *Ukrainska mova i literatura v shkoli* 1, 1982: 67–68.]
3. Грибок, О. М. «Етнічний стереотип як елемент мовної картини світу». [В:] *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Філологічна* 16, 2010: 84–89.

- [Hrybok, O. M. «Etnichniy stereotyp yak element movnoi kartyny svitu.» [V:] *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Ser.: Filolohichna* 16, 2010: 84–89.]
4. Завгородня, Л. В. «Природа стереотипу та стереотипні інновації у публіцистиці.» [В:] *Семантика мови і тексту: Збірник статей II Міжнародної конференції*. Івано-Франківськ, 2000, 197–201.
[Zavhorodnia, L. V. «Pryroda stereotypu ta stereotypni innovatsii u publitsystytsi.» [V:] *Semantyka movy i tekstu: Zbirnyk statei II Mizhnarodnoi konferentsii*. Ivano-Frankivsk, 2000, 197–201.]
  5. Лазарович, О. «Мовні стереотипи і мовна картина світу.» [В:] *Культура народів Причорномор'я* 32, 2002: 79–81.
[Lazarovych, O. «Movni stereotypy i movna kartyna svitu.» [V:] *Kul'tura narodov Prychornomor'ya* 32, 2002: 79–81.]
  6. Ленець, К. В. «Суфікси увиразнюють.» [В:] *Культура слова* 15, 1978.
[Lenets', K. V. «Sufiksy uvyraznyuyut'».] [V:] *Kul'tura slova* 15, 1978.]
  7. Сагач, Г. М. «Емоційні суфікси іменників на позначення позитивної суб'єктивної оцінки.» [В:] *Українська мова і література в школі* 12, 1981: 24–30.
[Sahach, H. M. «Emotsiyni sufiksy imennykiv na poznachennya pozytyvnoyi sub'yektyvnoyi otsinky».] [V:] *Ukrayins'ka mova i literatura v shkoli* 12, 1981: 24–30.]
  8. Сагач, Г. М. «Деякі функції засобів експресивного словотвору в сучасній українській поезії.» [В:] *Культура слова* 24, 1983.
[Sahach, H. M. «Deyadi funktsiyyi zasobiv ekspresyvnoho slovotvoru v suchasniy ukrayins'kiy poeziyi».] [V:] *Kul'tura slova* 24, 1983.]
  9. Словарь української мови Том 2 (Упоряд. з дод. власного матеріалу Б. Грінченко : у 4-х т.). Київ: Вид-во Академії наук Української РСР, 1958. 447 с.
[Slovar' ukrayins'koyi movy Tom 2 (Uporiad. z dod. vlasnoho materialu B. Hrinchenko : u 4-kh t.). Kyiv: Vyd-vo Akademiyi nauk Ukrayins'koyi RSR, 1958. 447 s.]
  10. Словник української мови: в 11 томах, 1973.
[Slovnuk ukrayins'koyi movy: v 11 tomakh, 1973.]
  11. СУМ – Словник української мови: В 20-ти т. Київ: наукова думка, 2010. URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=52579&page=1675> (10.03.2023).
[SUM – Slovnuk ukrayins'koyi movy: V 20-ty t. Kyiv: naukova dumka, 2010. URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=52579&page=1675> (10.03.2023)]
  12. Ткачівська, М. Р. Культурно-емотивні закономірності відтворення лексики обмеженого вжитку в українсько-німецькому художньому перекладі: дис. Д-ра. Філол. Наук: Івано-Франківськ, 2021. 674 с.
[Tkachiv's'ka, M. R. Kul'turno-emotyvni zakonomirnosti vidtvorennya leksyky obmezhenoho vzhytku v ukrayins'ko-nimets'komu khudozhn'omu perekhladi: dys. D-ra. Filol. Nauk: Ivano-Frankivs'k, 2021. 674 s.]
  13. Bartmiński, Jerzy. O Słowniku stereotypów i symboli ludowych. Słownik stereotypów i symboli ludowych. Lublin, 1996. С. 9–34.
  14. Kardela, H. «Tak zwana gramatyka kognitywna a problem stereotypów» [V:] *Etnolingwistyka* 1, 1988.
  15. Lippmann, Walter. Public Opinion (first published 1922). New York: Free Press, 1997.
  16. Panasiuk, J. «O zmienności stereotypów» [V:] *Język a kultura* 12. Wrocław, 1998: 84–99.
  17. Pisarkowa, K. «Konotacja semantyczna nazw narodowości» [V:] *Zeszyty Prasoznawcze* 1, 1976.
  18. Putnam, H. «Is semantics possible? In Mind, Language and Reality» [V:] *Philosophical Papers* 2. Cambridge, 1975: 140.
  19. Quasthoff, U. Soziales Vorurteil und Kommunikation – eine sprachwissenschaftliche Analyse des Stereotyps. FaM: Athenäum Taschenbücher, 1973: 312.
  20. Shippey, Tom. The Road to Middle-Earth. [V:] Grafton 3. Harper Collins, 2005.
  21. Wenzel, A. Stereotype in gesprochener Sprache. Form, Vorkommen und Funktionen in Dialogen. München: Max Huber Verlag, 1978: 178.

22. Mitosek, Z. *Literatura i Stereotypy*. Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolinskich, 1974: 194.

PRODUCTIVE METHODS OF CREATING ETHNOPHAULISMS IN CONTEMPORARY INTERNET DISCOURSE

Oleg Hirnyak

Department of Applied linguistics, Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine.

Abstract

Ethnonyms are denominations to identify ethnic groups, nationalities or nations and reflect various aspects of the culture and history of these ethnic groups. As there is probably no other available word, we will use "ethnophaulism" specifically to refer to derogatory names for another racial or ethnic group.

These denominations are an essential element of the linguistic picture of the world of each ethnic group because they help to interpret the world according to the stereotypes of the linguistic community. Stereotypes and associations connected with ethnonyms are socially and culturally specified. The realities of the Russian-Ukrainian war significantly influenced the stereotypes of the Ukrainian linguistic community, which makes it possible to claim that the stereotypes are changeable. Research on the ways of creating ethnonyms shows that the most productive methods of their formation are suffixation, truncation, compounding, and there are also many evaluative compounds.

Background: Ethnonyms are an important element of the linguistic worldview of each ethnic group, as they help perceive the world according to the stereotypes of the linguistic community. Stereotypes and associations associated with ethnonyms are socially and culturally determined. The relevance of the research problem of ethnophaulisms formations lies in need to clarify and study the mechanisms of creating these words in the language of different ethnic groups. Ethnophaulisms reflect the cultural and social peculiarities of each ethnicity. Hence, investigating their formation is crucial for a better understanding of the cultural context and language specificity of the studied linguistic community.

However, the research on forming ethnophaulisms calls for more detailed and systematic approach. There need to be more comprehensive studies that cover various aspects and ways of forming ethnophaulisms in different linguistic communities. Additionally, there are issues with the standardization and classification of ethnophaulisms, complicating the comparison and analysis of research results.

Changes in social and cultural conditions can affect the formation of ethnophaulisms, which necessitates constant updating and expanding research in this area.

Therefore, the research into the ways of forming ethnophaulisms needs to develop comprehensive and systematic studies for a better understanding of the mechanisms of creating ethnophaulisms in the languages of different ethnicities, as well as establish their classification and standardization for further comparison and analysis of research results.

Purpose: This research aims to analyse prevailing types of formation of ethnonyms/ethnophaulisms in modern Ukrainian internet discourse.

Results: Modern military realities provide a "personal experience" upon which stereotypical perceptions are formed and verbalised using appropriate word formation methods. Thus, it can be argued that the stereotype contains both stable and variable components. We noticed the use of many suffixes, which indicates that authors can express subtle emotions and feelings through them.

Discussion: Therefore, modern linguistics views stereotypes as an essential component of human perception of the world. They are a necessary tool for achieving one of the main goals of human activity – standardization, capacity, and a high level of generalization. Stereotypes help combine perception, thinking, and language, forming an essential link in understanding the world around us. The use of linguistic stereotypes involves semantic stereotyping, which is particularly evident in the use of ethnonyms. This contributes to reducing the number of semantic meanings and facilitates the selection of specific means for conveying the necessary information. Stereotypes contain both stable and variable components, indicating the dynamic nature of this phenomenon.

Using the example of ethnonyms, we saw how events could influence the creation and modification of new words, leading to the need to clarify their meanings and interpretations.

In our research, we have concluded that the dominant ways of word formation are suffixation, truncation, and compounding. There are also many emotionally charged compounds in the words with negative connotations to intensify negativity and generate a different meaning. We have seen many suffixes, indicating that authors can convey the subtlest emotions and feelings through them. Language is alive and constantly changing phenomenon. It inspires further research to help understand the meanings of words that have not made it into dictionaries yet but expand the studies of language of emotions and feelings further.

Keywords: ethnophaulisms, ethnonyms, stereotypes, word formation, assessment.

Vitae

Oleg Hirnyak is a Postgraduate student of the Department of Applied Linguistics at Lviv Polytechnic National University. His areas of research interests include linguistics, translation studies, ethnolinguistics and assessment of ethnicity.

Correspondence: oleh.h.hirniak@lpnu.ua.

Надійшла до редакції 25 лютого 2023 року
Рекомендована до друку 28 березня 2023 року